

Звіт про управління за 2021 рік

Державне підприємство
«Конструкторське бюро «Південне» ім. М. К. Янгеля»

ЗМІСТ
звіту про управління

№ п/п	Зміст інформації	Сторінка
1. Організаційна структура та опис діяльності підприємства		
1.1	Історичні дані	4
1.2	Загальна інформація про підприємство	4
1.3	Організаційна структура підприємства	6
1.4	Стратегічні напрями та цілі	7
1.5	Ринкова позиція, продукція та послуги	7
1.5.1	Ринкова позиція	7
1.5.2	Продукція та послуги	8
2. Результати діяльності		
2.1	Основні техніко-економічні показники діяльності підприємства за 2020-2021 роки	10
3. Ліквідність та зобов'язання		
3.1	Коефіцієнтний аналіз	12
4. Енергетичні та екологічні аспекти діяльності		
4.1	Споживання енергоносіїв у 2021 році	14
4.2	Заходи з підвищення енергоефективності та скорочення шкідливих викидів	14
4.3	Плани на 2022 рік з підвищення енергоефективності та скорочення шкідливих викидів	15
4.4	Перспективні плани підвищення енергоефективності	15

№ п/п	Зміст інформації	Сторінка
5. Соціальні аспекти та кадрова політика		
5.1	Загальна кількість працівників	16
5.2	Заохочення (мотивація) працівників	16
5.3	Охорона праці та безпека	18
5.4	Навчання та підвищення кваліфікації працівників	20
5.5	Рівні можливості працевлаштування і праці та дотримання прав людини	22
5.6	Заходи з боротьби з корупцією та хабарництвом	23
6. Ризики		
6.1	Ризики та мінімізація їх впливу на діяльність	27
7. Дослідження та інновації		
7.1	Дослідження, інноваційна діяльність та розробки	30
8. Перспективи розвитку		
8.1	Основні напрями розвитку підприємства	31
9. Додатки		
9.1	Динаміка показників діяльності за період 2017-2021 рр. (на 5 аркушах)	33

1. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТА ОПИС ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Історичні дані

Державне підприємство «Конструкторське бюро «Південне» імені М.К. Янгеля» (далі - ДП «КБ «Південне») створено 10 квітня 1954 року.

Підприємство у співробітництві з кооперацією наукових і промислових підприємств розробило за період з початку свого заснування:

- 4 покоління бойових ракетних комплексів;
- 7 типів космічних ракет-носіїв для виведення корисного вантажу;
- 42 типи космічних апаратів для дистанційного зондування Землі;
- 10 типів супутників спостереження за космосом;
- 7 типів космічних апаратів військового призначення.

За 67 років здійснено понад 900 пусків ракет-носіїв космічного призначення; запущено близько 400 супутників, розроблених ДП «КБ «Південне» і виготовлених на ДП «ВО Південний машинобудівний завод», для астрофізичних спостережень, глобальних досліджень, дистанційного зондування Землі і Світового океану, а також забезпечено дотримання пріоритетів держави і виконання відповідальних державних завдань. Підприємством освоєно розробка космічних апаратів вагою від 60 до 200 кг (мікросупутників), створено 70 типів рідинних та твердопаливних двигунів.

Крім того, фахівці ДП «КБ «Південне» створили декілька сотень унікальних сучасних технологій, які на сьогоднішній день можуть бути використані в різних сферах діяльності.

Державне підприємство «Конструкторське бюро «Південне» є провідним галузеутворюючим підприємством космічної галузі України, що володіє передовими космічними технологіями. Специфіка робіт підприємства визначає надійність і гнучкість сучасних розробок.

1.2. Загальна інформація про підприємство

1. Назва організації: Державне підприємство «Конструкторське бюро «Південне» імені М.К. Янгеля».
2. Скорочена назва: ДП «КБ «Південне».
3. Організаційно-правова форма – державне підприємство.
4. Юридична адреса: 49008, м. Дніпро, вул. Криворізька, 3.
5. Юридична адреса виробництва: 49008, м. Дніпро, вул. Криворізька, 3.
6. Ідентифікаційний код – 14308304.
7. Номер і дата державної реєстрації: № 12241200000016777 від 18.03.1992 р.
8. Електронна пошта (e-mail): info@yuzhnoye.com, www.yuzhnoye.com.

9. Місцезнаходження за КОАТУУ – 1210137800.
10. Керівник: Генеральний директор Кушнар'ов Олександр Павлович.
11. Орган, якому підпорядковане підприємство: Державне космічне агентство України.
12. Орган, що зареєстрував підприємство: Дніпропетровське обласне управління статистики.
13. Статутний фонд підприємства – 141,438 млн грн.
14. Основні фонди (залишкова вартість) – 2 042,80 млн грн.
15. Виробничі площі – 217,357 тис. м².
16. Вільні виробничі площі – відсутні.
17. Основні види діяльності підприємства за КВЕД:
 - 72.19 Дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук.
 - 72.20 Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук.
 - 71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах.
 - 25.40 Виробництво зброї та боєприпасів.
 - 28.99 Виробництво інших машин і устаткування спеціального призначення.
 - 30.30 Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування.
 - 30.40 Виробництво військових транспортних засобів.
 - 33.11 Ремонт і технічне обслуговування готових металевих виробів.
 - 33.16 Ремонт і технічне обслуговування повітряних і космічних літальних апаратів.
 - 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель.

Державне підприємство «Конструкторське бюро «Південне» імені М.К. Янгеля» здійснює свою операційну, інвестиційну та фінансову діяльність згідно зі Статутом підприємства.

1.3. Організаційна структура підприємства

Організаційно-адміністративна структура ДП «КБ «Південне» є лінійно-функціональною з елементами матричної структури в основній діяльності (виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, надалі – НДДКР).

Горизонтальне управління реалізують менеджери проєктів – провідні конструктори, яким делеговані відповідні повноваження для ефективного управління і координації виконанням робіт та ресурсами.

Усі підрозділи підприємства можна умовно поділити на 5 груп:

- підрозділи, що виконують НДДКР;
- підрозділи, що забезпечують виконання НДДКР;
- адміністративно-управлінські підрозділи;
- підрозділи, що виконують маркетингові функції і функції збуту;
- інші.

До складу підприємства входять:

- 6 конструкторських бюро;
- 9 комплексів;
- 5 служб;
- 7 відділень самостійних;
- 2 центри;
- 1 дослідно–промислове виробництво;
- 2 управління;
- 15 самостійних підрозділів.

Структура підприємства оптимізована і приведена до відповідності із специфікою та обсягами виконуваних робіт, має гнучкий характер та орієнтована на підтримку ефективного управління і сприяння досягненню кінцевих стратегічних цілей підприємства.

1.4. Стратегічні напрями та цілі

Стратегією підприємства ДП «КБ «Південне» є збереження та збільшення конкурентоспроможності підприємства та галузі у довгостроковій перспективі шляхом всебічної модернізації, технологічного оновлення, створення інновацій за рахунок використання наявного потенціалу галузі, залучення державної підтримки, міжнародного партнерства, досягнення максимального економічного ефекту від маркетингу на світовому ринку ракетно-космічної техніки (РКТ) та ракетно-реактивних озброєнь (РРО) з подальшим використанням накопиченого потенціалу для вирішення державних завдань.

Головною метою підприємства є збереження та розвиток у довгостроковому періоді потенціалу та ринкової конкурентоспроможності ДП «КБ «Південне», конкурентоспроможності та затребуваності його продукції та послуг на світовому та національному ринках.

Стратегічні напрями діяльності підприємства:

- Залучення державної фінансової, організаційної та законодавчої підтримки підприємства та ракетно-космічної діяльності в Україні;
- Формування науково-технічного та технологічного потенціалу підприємства й кооперації, здатного створювати конкурентоспроможну продукцію, проведення матеріально-технічної та технологічної модернізації, вирішення критичних науково-технічних і технологічних проблем;
- Досягнення максимального економічного ефекту від реалізації напрацьованого доробку на світовому та національному ринках, створення та реалізація на цільових ринках конкурентоспроможних інновацій;
- Підвищення ефективності маркетингової та контрактно-договірної діяльності;
- Удосконалення та досягнення економності бізнес-процесів;
- Ведення підприємством високоефективної господарської діяльності, мінімізація невиробничих витрат;
- Збереження та розвиток кадрового потенціалу. Ефективна кадрова політика.

1.5. Ринкова позиція, продукція та послуги

1.5.1. Ринкова позиція

ДП «КБ «Південне» реалізує свою продукцію у двох напрямках:

1. **Внутрішньодержавний ринок** – виконання державних замовлень Державного космічного агентства України в рамках Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України та від Міністерства оборони України на розроблення ракетно-космічної техніки подвійного, оборонного, наукового та народногосподарського призначення;

2. **Зовнішній ринок** – світовий ринок розроблення ракетно-космічної, оборонної техніки та світовий ринок надання пускових послуг.

На внутрішньому ринку підприємство займає провідні позиції в ринкових сегментах розроблення космічних систем, космічних ракетних комплексів, ракетно-реактивного озброєння.

На зовнішньому ринку пускових послуг РН, у розробленні яких брало участь підприємство, щорічно здійснюють по декілька пусків. На ринок розроблення на замовлення РКТ, її агрегатів та елементів підприємство вийшло порівняно недавно, проте зайняло вже досить стабільну позицію, ринок диверсифікований географічно – США, ЄС, Південна Корея та інші країни.

1.5.2. Продукція та послуги

За галузевим призначенням підприємство веде свою діяльність у таких напрямках:

- Ракетно-космічна техніка: Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук;
- Спеціальна продукція: Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук;
- Послуги промислового характеру: Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук.
- ДП «КБ «Південне» розробляє на замовлення, відпрацьовує на експериментальній базі та частково виготовляє зразки високотехнологічної, наукоємної, інноваційної, конкурентоспроможної на світовому ринку, здатної вирішувати завдання майбутнього, космічної та оборонної техніки, надає послуги із забезпечення пусків РН, розроблених за участю підприємства. Продукцією підприємства є, частково, зразки різних технічних систем, які розробляють та виготовляють на замовлення, а в основному - інжинірингові послуги з розроблення, відпрацювання, організації виробництва та авторського супроводу експлуатації РКТ за такими напрямками:
 - космічні системи (КС) (КС з космічними апаратами (КА) дистанційного зондування землі (ДЗЗ), КС з науковими КА та КА зв'язку, перспективні пілотовані КА, інноваційні КС для вирішення завдань орбітального сервісу та для глобальних проєктів);
 - ракетні двигуни та рушійні установки (рідинні та твердопаливні);
 - ступені ракет космічного призначення з рушійними установками як власного розроблення, так і розроблення партнерів;
 - ракети-носії космічного призначення, включаючи розгінні блоки;
 - ракети, БПЛА оборонного призначення;
 - ракетно-космічні комплекси, включно зі стартовим комплексом;
 - ракетні комплекси оборонного призначення;
 - новітні матеріали та технології;
 - вироби з полімерних композиційних матеріалів;
 - вироби з металів, у тому числі виготовлені методом 3D-друку;
 - наземне експериментальне відпрацювання РКТ;

- об'єкти народногосподарського призначення, що можуть бути створені з використанням космічних технологій, у тому числі сільськогосподарська техніка, транспорт, енергетична техніка та інше.

Продукція ДП «КБ «Південне» дозволяє вирішувати як традиційні (доставлення корисного навантаження на орбіти Землі, спостереження та зв'язок, наукові завдання), так і нові завдання освоєння космосу (орбітальне обслуговування, утилізація космічного сміття, міжпланетні польоти, дослідження планет та астероїдів Сонячної системи та інші проекти майбутнього).

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Основні техніко-економічні показники діяльності підприємства за 2020 - 2021 роки

Державне підприємство «Конструкторське бюро «Південне» імені М.К. Янгеля» є багатопрофільним унікальним космічним центром, діяльність якого зорієнтована на комплексний підхід до вирішення завдань освоєння космосу та зміцнення обороноздатності держави.

Основними напрямками діяльності підприємства є:

- розроблення і експлуатація ракет-носіїв;
- розроблення космічних апаратів різного призначення;
- розроблення ракетних двигунів;
- розроблення ракетно-реактивного озброєння;
- надання пускових послуг.

Станом на 01.01.2022 р. чисельність працівників на підприємстві становила 3 140 осіб. Підприємство у звітному році працювало в складних умовах поглиблення епідемії коронавірусу та негативного впливу епідеміологічної ситуації на діяльність підприємства, в умовах обмежувальних заходів, установлених з метою запобігання поширенню респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом, що призвело до відчутних наслідків.

Режим роботи працівників, відповідно у звітному періоді, становив – 3 та 5 днів при 8-годинному робочому дні, залежно від карантинних вимог та необхідності підтримання життєзабезпечення підприємства і виконання укладених договірних зобов'язань.

У 2020 році підприємство досягнуло таких показників:

- обсяг реалізації продукції – 1 038,0 млн грн (51,4 % до рівня 2019 року);
- обсяг перерахувачь ДП «КБ «Південне» підприємствам і організаціям України (для виконання робіт на замовлення підприємства) – 431,7 млн грн;
- до бюджету і державних цільових фондів підприємство перерахувало 303,1 млн грн (з бюджету підприємство отримало 225,8 млн грн);
- чисельність штатних працівників становила 4 546 осіб, що дорівнює 88,4 % до відповідного показника 2019 року (кількість молодих працівників віком до 35 років – 1 086 осіб);
- середньомісячна зарплата одного працівника (в еквіваленті повної зайнятості без урахування ЗП працівників, які перебували у простої) становила 15 760 грн;
- середній вік працівників становив 47,7 років.

Відповідно до фінансової звітності (Фінансові результати, форма №2) – підприємство прибуткове (сума чистого прибутку за 2020 рік становила 11 014 тис. грн).

У 2021 році підприємство досягнуло таких показників:

- обсяг реалізації продукції – 754,1 млн грн (72,6 % до рівня 2020 року);
- обсяг перерахувань ДП «КБ «Південне» підприємствам і організаціям України (для виконання робіт на замовлення підприємства) – 247,0 млн грн;
- до бюджету і державних цільових фондів підприємство перерахувало 237,6 млн грн (з бюджету підприємство отримало для виконання замовлень 274,4 млн грн);
- чисельність штатних працівників становила 3 140 осіб, що дорівнює 69,1 % до відповідного показника 2020 року (кількість молодих працівників віком до 35 років – 573 особи);
- середньомісячна зарплата одного працівника (в еквіваленті повної зайнятості без урахування ЗП працівників, які перебували у простої) становила 16 739 грн (106,2 % до рівня 2020 року);
- середній вік працівників становив 47,8 років.

Відповідно до фінансової звітності (Фінансові результати, форма №2) – підприємство прибуткове (сума чистого прибутку за 2021 рік становить 1 765 тис грн). Інформацію щодо основних показників діяльності підприємства за 2021 рік та їх динаміки за період 2017-2021 рр. наведено у додатках до звіту.

Враховуючи переважну експортну складову в діяльності підприємства, пандемія коронавірусу істотно загальмувала та негативно вплинула на результати роботи підприємства у поточному році.

Тенденція зміни основних показників діяльності підприємства у період з 2011 по 2019 роки свідчить про сталий розвиток підприємства, з 2020 року спостерігається погіршення тенденції позитивних змін через зменшення обсягів реалізації продукції та інших показників діяльності підприємства, що стало наслідком негативного впливу обмежувальних заходів, які було встановлено в Україні та в інших країнах світу (у замовників продукції ракетно-космічного напрямку) з метою запобігання поширенню пандемії коронавірусу.

3. ЛІКВІДНІСТЬ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

3.1. Коефіцієнтний аналіз

У таблиці наведено коефіцієнти платоспроможності та ліквідності підприємства за 2021 рік.

Показник	На початок звітнього періоду 2021 р.	На кінець звітнього періоду 2021 р.	Аналіз платоспроможності
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) (оборотні активи, рядок 1195/поточні зобов'язання, рядок 1695)	1,31	1,3	Підприємство має достатню платоспроможність та фінансову стійкість. Оптимальне значення показника >1-1,5
Коефіцієнт термінової ліквідності (оборотні активи, рядок 1195-запаси, рядок 1100/поточні зобов'язання, рядок 1695)	0,69	0,58	Значення коефіцієнта підтверджує високу платоспроможність підприємства. Оптимальне значення показника >0,7-0,9
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (гроші та їх еквіваленти, рядок 1165/поточні зобов'язання, рядок 1695)	0,09	0,14	Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує платоспроможність підприємства. Оптимальне значення показника >0,2-0,35
Коефіцієнт власної платоспроможності (власний капітал, рядок 1495- необоротні активи, рядок 1095/ поточні зобов'язання, рядок 1695)	0,30	0,30	Значення коефіцієнта свідчить про здатність підприємства погасити свої зобов'язання та його стійку платоспроможність. Оптимальне значення показника >0,1

Аналіз фінансового стану базується на бухгалтерській звітності підприємства за період, що аналізується. Для об'єктивної оцінки розрахованих показників за 2021 рік було також проаналізовано для порівняння звітність підприємства за відповідний період минулого 2020 року.

Аналіз показників ліквідності та платоспроможності підприємства

Показник	2020 р.	2021 р.	Абсолютне відхилення за 2020-2021 рр.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,09	0,14	0,05
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,31	1,30	-0,01
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,69	0,58	-0,11

Значного впливу на фінансові показники підприємству завдала епідемія коронавірусу, наслідком якої стало введення жорстких карантинних заходів, що призвело до істотного скорочення міжнародних комунікацій та затримок у виконанні комерційних замовлень і, як наслідок, до недоотримання коштів від Замовників.

На підприємстві вирішення проблем ліквідності ґрунтується на ефективному здійсненні операційної діяльності та залученні фінансування для покриття потреб в оборотному капіталі. Підприємство здійснює контроль ризику нестачі грошових коштів шляхом планування поточної ліквідності. За допомогою цього інструменту аналізують строки платежів, пов'язаних із фінансовими активами (дебіторська заборгованість, інші фінансові активи), а також прогнозовані грошові потоки від операційної діяльності.

Аналіз платоспроможності підприємства та ліквідності його активів показав відповідність показників ліквідності необхідному рівню і підтвердив достатню фінансову стійкість підприємства.

З наведеного аналізу фінансових показників випливає такий висновок: на кінець 2021 року підприємство має стабільний фінансовий стан, є ефективним та має задовільну ліквідність та платоспроможність.

Підприємство спроможне розрахуватися за поточними зобов'язаннями за рахунок наявних елементів оборотних активів різної ліквідності.

4. ЕНЕРГЕТИЧНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ

4.1. Споживання енергоносіїв у 2021 році:

- електрична енергія - 7 721,5 тис. кВт год (95,9 % від рівня 2020 р.);
- природний газ - 959,8 тис. м³ (88,8 % від рівня 2020 р.);
- питна вода - 32,9 тис. м³ (76,7 % від рівня 2020 р.).

Споживання енергоносіїв на одиницю продукції:

- електрична енергія - 10,3 кВт год;
- природний газ - 1,3 м³.

Викиди CO₂ у 2021 році становили близько 1 919,6 т (88,8 % від рівня 2020 р.)

Утилізовано люмінесцентних ламп, що містять пари ртуті – 1 500 шт.

Показники споживання енергоносіїв (електричної енергії, природного газу, питної води) у поточному році порівняно з рівнем аналогічних показників 2020 року, а також обсяги викидів CO₂ свідчать про зростання рівня енергоефективності підприємства.

4.2. Заходи з підвищення енергоефективності та скорочення шкідливих викидів

Для скорочення споживання енергоносіїв та викидів забруднюючих речовин в атмосферу у 2021 році було виконано такі заходи:

Назва заходу	Обсяг виконаних робіт	Очікуваний ефект*
Розроблення та впровадження енергозберігаючих графіків роботи газових котелень	Розроблення нових температурних графіків режиму роботи котелень № 1, 2, 3	Економія газу ≈ 115 тис. м ³ /рік; Зменшення викидів CO ₂ на 230 т/рік.
Дооснащення опалювальних електрокотлів засобами автоматичного керування з можливістю погодинного програмування	Дооснащення 13 шт. електрокотлів таймерами-програмами з подальшим їх індивідуальним програмуванням	Економія електроенергії ≈ 73 тис. кВт·год/рік
Заміна ламп розжарювання та люмінесцентних ламп на світлодіодні	Установлено більш ніж 250 LED-ламп, світильників та прожекторів	Економія електроенергії – 36,5 тис. кВт·год/рік

Утилізація люмінесцентних ламп	Зібрано та підготовлено для утилізації 1500 ламп	Безпечна утилізація відходів, що містять важкі метали
--------------------------------	--	---

Примітка *) Отриманий ефект розраховано методом порівняння обсягів споживання енергоносіїв у 2021 році з обсягами споживання за аналогічних умов (температурних умов, режиму роботи) у 2020 році.

4.3. Плани на 2022 рік щодо підвищення енергоефективності та скорочення шкідливих викидів

У 2022 році заплановано впровадження наступних заходів з підвищення енергоефективності та скорочення шкідливих викидів (які наведено у таблиці):

Назва заходу	Обсяг запланованих робіт	Очікуваний ефект
Розроблення та впровадження комбінованого режиму опалення «Водотрубна система + кондиționери» в корпусах та спорудах, що опалюються від газових котелень № 1, 2, 3	Розроблення нового комбінованого режиму опалення приміщень підприємства, що оснащені кондиціонерами	Економія газу $\approx 165,5$ тис.м ³ /рік; Зменшення викидів CO ₂ на 331 т/рік.
Дооснащення системи опалення котельні № 3 твердопаливним котлом	Установлення твердопаливного котла потужністю 99 кВт та підключення його до існуючої водотрубноі системи опалення котельні № 3	Економія газу $\approx 17,8$ тис. м ³ /рік; Зменшення викидів CO ₂ на 35,6 т/рік.
Заміна ламп розжарювання та люмінесцентних ламп на світлодіодні	500 ламп розжарювання 500 люмінесцентних ламп	Економія електричної енергії $\approx 43,3$ тис. кВт-год
Утилізація люмінесцентних ламп	За фактом виходу ламп з ладу, орієнтовно ≈ 3000 (разом із лампами, зібраними для утилізації в 2021 році)	Безпечна утилізація відходів, що містять важкі метали

4.4. Перспективні плани підвищення енергоефективності

У 2022 році заплановано проведення енергетичного аудиту будівель та інженерних систем підприємства, за результатами якого буде розроблено заходи з підвищення енергоефективності та впровадження відновлюваних джерел енергії: встановлення сонячних електростанцій, термомодернізація (утеплення) будівель, реконструкція та модернізація газових котелень і внутрішньокорпусних систем опалення.

5. СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ТА КАДРОВА ПОЛІТИКА

5.1. Загальна кількість працівників

Загальна кількість працівників підприємства на 01.01.2022 р. становить 3 140 осіб, із них 1643 жінки (становить 52,3 % від загальної кількості працівників).

5.2. Заохочення (мотивація) працівників

На ДП «КБ «Південне» сформована і функціонує ефективна система мотивації та стимулювання праці працівників.

Система містить такі матеріальні методи мотивації (заохочення) працівників на ефективну працю:

- надбавки за виконання особливо важливих і термінових робіт;
- премії;
- персональні надбавки;
- заохочувальні і компенсаційні виплати, серед яких:
 - 1) винагороди до ювілейних дат;
 - 2) винагороди за підсумками роботи за рік, за вислугу років (стаж роботи);
 - 3) винагороди за винахідництво і раціоналізацію;
 - 4) матеріальна допомога (на дітей до 1 року, на дитячі дошкільні установи, на оплату харчування в школі, у зв'язку з одруженням та інше);
 - 5) проїзні квитки на приміський залізничний транспорт;
 - 6) часткова оплата житла;
 - 7) виплати за роботу у важких і шкідливих умовах праці.
- надбавки і доплати за:
 - 1) наукове звання;
 - 2) безперервний стаж на спецроботах;
 - 3) високу професійну майстерність;
 - 4) поєднання професій, заміщення;
 - 5) збільшений обсяг робіт;
 - 6) молодим фахівцям;
 - 7) диплом з відзнакою;
 - 8) розширені зони обслуговування або збільшений обсяг робіт;
 - 9) інтенсивність праці;
 - 10) роботу в нічний час;
 - 11) керування бригадою;
 - 12) високі досягнення в праці;
 - 13) знання і використання в роботі іноземної мови;
 - 14) допуск до державної таємниці;
 - 15) класність водіям.

- безвідсоткові позики на придбання житла, меблів, побутової техніки та інше.

На підприємстві застосовують такі види нематеріального мотивування:

- присвоєння звань «Кращий фахівець», «Заслужений ветеран»;
- проведення конкурсів на звання «Кращий молодий працівник ІТП», «Винахідників і раціоналізаторів»;
- навчання і підготовка кадрів;
- надання гнучкого графіка роботи;
- організація відпочинку дітей працівників у літньому дитячому таборі;
- організація оздоровлення працівників в установах відпочинку;
- організація корпоративних свят і заходів;
- надання автотранспорту для відпочинку;
- надання послуг безкоштовного спортзалу (фітнес-залу) на території підприємства;
- організація проведення спортивних змагань;
- організація медичного обслуговування та інше.

Система заохочення (мотивації) працівників, що діє на підприємстві, відповідає сучасним вимогам та забезпечує значний мотивувальний ефект.

Система є гнучкою. Періодично її складові переглядають для внесення коригувань і впровадження нововведень, спрямованих на вдосконалення механізмів підвищення продуктивності праці та зростання творчої ініціативи працівників підприємства.

У 2021 році на підприємстві було здійснено такі нагородження працівників:

- **Державними нагородами - 10 осіб:**
 - ✓ Орденом “За заслуги” II ступеня – 1 особа;
 - ✓ Званням «Заслужений машинобудівник України» – 1 особа;
 - ✓ Премією Верховної Ради України для молодих вчених – 4 особи;
 - ✓ Національною премією України ім. Б. Патона – 4 особи.
- **Відзнаками Державного космічного агентства України - 37 осіб:**
 - ✓ Почесною грамотою – 4 особи;
 - ✓ Грамотою – 8 осіб;
 - ✓ Подякою – 25 осіб.
- **Відзнаками ДП “КБ “Південне” - 90 осіб:**
 - ✓ Медаллю “Головний конструктор М.К. Янгель” - 15 осіб;
 - ✓ Нагрудним знаком “За створення ракетно-космічної техніки” - 3 особи;
 - ✓ Медаллю “За особистий внесок у розвиток підприємства” - 5 осіб;
 - ✓ Медаллю “За заслуги” - 25 осіб;
 - ✓ Медаллю “Заслужений ветеран підприємства” – 42 особи.

У серпні 2021 року проведено конкурс винахідницьких та раціоналізаторських проектів серед винахідників підприємства. Експертно-технічна комісія (ЕТК) з вирішення питань, що пов'язані з інтелектуальною власністю, підвела підсумки роботи 87 авторів і визначила переможців конкурсу. На підставі результатів роботи ЕТК призові місця посіли 5 працівників підприємства, які отримали почесні грамоти та грошові виплати.

5.3. Охорона праці та безпека

Політика ДП «КБ «Південне» у сфері охорони праці спрямована на створення безпечних і здорових умов праці, попередження нещасних випадків та професійних захворювань працівників у процесі трудової діяльності.

Основними принципами і завданнями профілактичної роботи з охорони праці на підприємстві є:

- проведення постійних цільових і оперативних перевірок у структурних підрозділах підприємства згідно з Графіком проведення перевірок стану охорони праці під час експлуатації устаткування в підрозділах підприємства працівниками відділів головного енергетика, головного механіка, відділу охорони праці й екологічної безпеки спільно з комісією охорони праці профспілкового комітету, затвердженим головним інженером і узгодженим з профспілковим комітетом;
- виявлення небезпек та ризиків на робочих місцях з метою попередження нещасних випадків на виробництві;
- навчання та перевірка знань нормативних актів з охорони праці керівників нижчої і середньої ланок управління підрозділів підприємства;
- періодичне навчання керівного складу підприємства із загальних питань охорони праці і нормативно-правових актів;
- систематична робота з поширення інформації із загальних питань охорони праці і забезпечення підрозділів чинними положеннями, правилами, нормами, інструкціями з охорони праці, а також плакатами і агітаційними посібниками з питань охорони праці;
- організація і контроль проведення попереднього і періодичного медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах та роботах зі шкідливими і небезпечними умовами праці і на таких, де є необхідність у професійному відборі, а також учасників АТО;
- формування розділу «Охорона праці» і додатків до колективного договору підприємства, контроль за його виконанням;
- розроблення заходів із вдосконалення системи керування охороною праці;
- формування кошторису основних виробничих витрат на охорону праці і контроль за витрачанням коштів;

- методичне керівництво та контроль за розробленням положень, інструкцій та інших організаційно-технічних документів з охорони праці на підприємстві;
- контроль забезпечення працівників:
 - ✓ спецодягом та іншими засобами індивідуального захисту;
 - ✓ лікувально-профілактичним харчуванням, молоком;
 - ✓ миючими засобами, санітарно-побутовими приміщеннями;
- контроль за наданням працівникам передбачених законодавством пільг і компенсацій, пов'язаних із важкими і шкідливими умовами праці;
- забезпечення контролю за дотриманням підрядними організаціями вимог охорони праці під час виконання будівельно-монтажних робіт на території підприємства.

У 2021 році проведено перевірки стану охорони праці у виробничих підрозділах підприємства, комплексні перевірки 3-го ступеня контролю, під час яких перевіряли:

- ✓ наявність та дотримання інструкцій з охорони праці, технологічних інструкцій, технологічних процесів;
- ✓ навчання працівників з питань охорони праці;
- ✓ технічний стан устаткування, механізмів підвищеної небезпеки;
- ✓ технічний стан устаткування, що працює під тиском;
- ✓ стан будівель і споруд;
- ✓ наявність шкідливих чинників трудового процесу і виробничого середовища на робочих місцях.

У 2021 році фахівці групи екологічної безпеки відділу охорони праці й екологічної безпеки провели в підрозділах підприємства комплексні перевірки відповідно до затвердженого Графіка проведення комплексних перевірок виконання вимог природоохоронного законодавства України у сфері охорони атмосферного повітря, поводження з відходами. За результатами проведених перевірок складено акти, виписано приписи, розроблено заходи щодо усунення порушень.

Для усунення порушень природоохоронного законодавства України, виявлених під час проведення перевірок, у тому числі за участю інспекторів Державної екологічної інспекції Придніпровського округу, у 2021 році випущено розпорядчу та нормативну документацію. Низку виявлених порушень усунуто у звітному році. Виконання робіт щодо усунення деяких інших порушень розпочато, але строки виконання перенесено на 2022 рік у зв'язку з великим обсягом робіт.

У 2021 році було розроблено документи, у яких обґрунтовано обсяги викидів забруднюючих речовин, та отримано дозволи на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами філії «Пансіонат «Лісний» та ДТ «Зоряний».

Також фахівці відділу охорони праці й екологічної безпеки у 2021 році розпочали роботи щодо отримання нового дозволу на викиди забруднюючих речовин

стаціонарними джерелами ДП «КБ «Південне» (1, 3, 4 майданчики) та переглянули інвентаризацію відходів підприємства.

У 2021 році фахівці промислово-санітарної лабораторії відділу охорони праці й екологічної безпеки підприємства провели відбір проб та їх аналіз щодо якості атмосферного повітря, повітря робочої зони, викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, стічних вод, у тому числі промислово-зливної каналізації.

5.4. Навчання та підвищення кваліфікації працівників

Відповідно до виробничої необхідності та наданих запитів від підрозділів підприємства щодо підготовки та підвищення кваліфікації інженерно-технічних працівників (далі - ІТП) та робітників у 2021 році було виконано заходи з організації та проведено відповідне навчання персоналу.

Рисунок 1

У 2021 році пройшов професійне навчання на підприємстві та в зовнішніх організаціях 441 працівник (рисунок 1):

- 429 ІТП, з них:
 - 389 – на підприємстві;
 - 40 – у зовнішніх організаціях;
- 12 працівників робітничих професій, з них:
 - 6 – на підприємстві;
 - 6 – у зовнішніх організаціях

У звітному році на підприємстві підвищили кваліфікацію 395 працівників за такими напрямками (рисунок 2):

- 238 – навчання з питань охорони праці;
- 44 – навчання молодих спеціалістів;
- 69 – навчання інформаційним технологіям;
- 5 – заняття з англійської мови для майбутніх аспірантів;
- 33 – технічне навчання у підрозділах підприємства;
- 6 – підвищення кваліфікації робітників

Рисунок 2

У зовнішніх організаціях підвищили кваліфікацію 46 працівників за такими напрямками (рисунок 3):

- 20 – навчання з питань охорони праці;
- 17 – суміжні професії;
- 5 – участь у науково-освітніх заходах;
- 4 – навчання за окремими курсами

Підвищення кваліфікації ІТП і робітників у зовнішніх організаціях у 2021 році

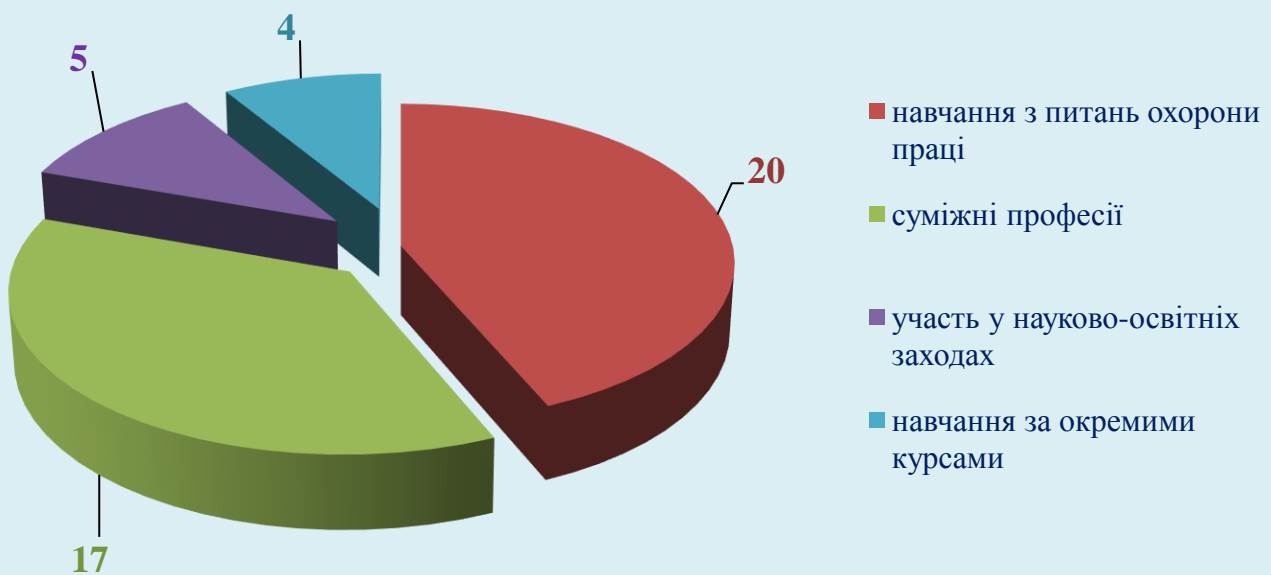

Рисунок 3

5.5. Рівні можливості працевлаштування і праці та дотримання прав людини

Усі призначення, підвищення по службі і переведення на інші посади, а також інші рішення, що впливають на працевлаштування працівників, ухвалюють на підприємстві без урахування національності, походження, статі, віросповідання та ін.

Така політика регулює всі аспекти трудової діяльності, включаючи вибір і розподіл праці, оплату праці, підвищення по службі, дисципліну, звільнення, а також доступ до пільг та навчання.

Гендерна політика підприємства:

Реалізується через послідовне створення умов для розвитку працівників підприємства у професійній сфері незалежно від статі. ДП «КБ «Південне» забезпечує рівні можливості для самореалізації працівників обох статей, дотримується принципів рівності чоловіків і жінок в усіх аспектах професійної діяльності.

Із загальної кількості працівників станом на 31.12.2021 р. на підприємстві на керівних посадах працюють 242 жінки, що становить 30,6 % від загальної кількості керівників.

Працевлаштування людей з особливими потребами:

Кожна людина має право на працю, яку вона вільно обирає або на яку вона вільно погоджується. Установлення трудових прав і гарантій працівникам з інвалідністю у ДП «КБ «Південне» регулюється Конституцією України, Кодексом законів про працю,

законами України «Про відпустки», «Про охорону праці», «Про основи соціальної захищеності інвалідів», «Про реабілітацію інвалідів в Україні».

На підприємстві створюють робочі місця для працевлаштування людей з обмеженими можливостями та забезпечують умови праці з урахуванням медичних рекомендацій. Для працівників з обмеженими фізичними можливостями законодавчо закріплено додаткові гарантії захисту трудових прав та неухильно виконують передбачені Законодавством гарантії на підприємстві. ДП «КБ «Південне» зацікавлене в адаптації та в повноцінній трудовій і професійній реалізації працівників з обмеженими можливостями нарівні з іншими працівниками.

Дотримання прав людини:

На підприємстві дотримуються всіх визначених законодавством України прав людини. Працівникам підприємства та членам їхніх сімей надають відповідні пільги і послуги соціального характеру, які закріплені у Колективному договорі підприємства.

На ДП «КБ «Південне» організована і діє професійна спілка. Основною метою діяльності профспілки є представництво, здійснення та захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів професійної спілки підприємства.

З 1999 року на ДП «КБ «Південне» створена і активно функціонує Рада молодих спеціалістів, яка об'єднує молодих працівників віком до 35 років для якісного виконання виробничих завдань, впроваджує інтереси молоді у сферу професійної діяльності, проводить наукові, культурно-масові та спортивні заходи, організовує дозвілля молоді та пропагує здоровий образ життя.

На підприємстві організовано та активно працює клуб ветеранів. Це громадська організація, членами якої є ветерани підприємства, що вийшли на заслужений відпочинок (пенсію). Основними завданнями клубу є надання необхідної допомоги пенсіонерам, що вийшли на заслужений відпочинок, інвалідам і тяжкохворим громадянам похилого віку; залучення ветеранів до громадського та культурного життя, до патріотичного виховання молоді; надання ветеранам підприємства матеріальної та соціальної допомоги.

5.6. Заходи щодо боротьби з корупцією та хабарництвом

Державне підприємство «Конструкторське бюро «Південне» в рамках загальнодержавної системи запобігання та протидії корупції відповідно до Закону України від 14.10.2014 р. № 1700-VII «Про запобігання корупції» розробило та затвердило антикорупційну програму для імплементації власних заходів щодо проведення антикорупційної політики.

Підприємство вважає недопустимими будь-які прояви корупції та зловживання під час здійснення державних закупівель, виробничої та будь-якої іншої діяльності. Неприйнятними вважають пряму чи непряму пропозицію, вимагання, надання чи отримання неправомірної вигоди у будь-якій формі. Нетерпимість до корупції означає сувору заборону для будь-яких осіб, що діють від імені Підприємства або в його

інтересах, прямо або опосередковано, особисто або через будь-яке посередництво брати участь у корупційних діяннях та зловживаннях

Підприємство у разі виявлення корупційних правопорушень та/або підозри у скоєнні таких правопорушень проводить неупереджені розслідування, незалежно від обсягу та форми порушення або особи, що його скоїла. З метою оперативного і невідворотного реагування на порушення вимог чинного законодавства, а також внутрішніх організаційно-розпорядчих, виробничих документів, Підприємство докладає усіх можливих законних та розумних зусиль і використовує всі наявні ресурси.

Підприємство вважає неприйнятними і недопустимими будь-які діяння, що містять ознаки корупції, як шляхи досягнення корпоративних цілей. Дарування ділових подарунків та здійснення представницьких витрат можливе лише за умови, що це не суперечить нормам чинного законодавства України, внутрішнім виробничим, організаційно-розпорядчим документам ДП «КБ «Південне» та принципам громадянського суспільства. Дарування чи отримання матеріальних цінностей, здійснення представницьких витрат є неприйнятними для Підприємства, якщо мають на меті прямий чи непрямий вплив на прийняття рішення публічними посадовими особами чи органами державної влади.

Підприємство впроваджує заходи, які є необхідними та обґрунтованими для запобігання та протидії корупції.

Основні антикорупційні стандарти та процедури підприємства:

- 1) вступний інструктаж для нових працівників щодо змісту Антикорупційної програми, проведення навчальних заходів з питань запобігання і протидії корупції;
- 2) антикорупційна перевірка ділових партнерів;
- 3) антикорупційне застереження в правочинах, трудових договорах, посадових інструкціях працівників, положеннях про структурні підрозділи;
- 4) критерії обрання ділових партнерів;
- 5) обмеження щодо підтримки Підприємством політичних партій;
- 6) механізм повідомлення про виявлення ознак порушення Антикорупційної програми, вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, а також конфіденційність таких повідомлень та захист викривачів;
- 7) здійснення Уповноваженим та іншими посадовими особами функцій щодо запобігання корупції;
- 8) розгляд повідомлень викривачів, включаючи внутрішнє розслідування і накладання дисциплінарних стягнень;
- 9) норми професійної етики й обов'язки і заборони для працівників та посадових осіб;
- 10) обмеження щодо подарунків;
- 11) дослідження окремих сфер діяльності Підприємства;

12) нагляд і контроль за дотриманням Антикорупційної програми.

Підприємство здійснює вибір контрагентів для постачання продукції, матеріалів, надання йому робіт і послуг на підставі конкурсу (аукціону, торгів, інших способів закупівель), основними принципами проведення якого є відбір контрагента за найкращими конкурентними пропозиціями, який встановлює:

- аналіз ринку пропонуванних послуг;
- рівноправність, справедливість, відсутність дискримінації щодо контрагентів;
- чесний і розумний вибір найбільш бажаних пропозицій під час комплексного аналізу вигод і витрат (насамперед ціни і якості продукції);
- цільове та економічно ефективно витрачання коштів на придбання товарів, робіт, послуг (з урахуванням, у разі потреби, вартості життєвого циклу закуповуваної продукції) та реалізації заходів, спрямованих на скорочення витрат підприємства;
- відсутність обмеження допуску до участі у закупівлі шляхом установаження надмірних вимог до контрагента;
- запобігання корупційним проявам, конфлікту інтересів та іншим зловживанням повноваженнями. Підприємство прагне мати ділові відносини з контрагентами, що підтримують вимоги антикорупційного законодавства та контрагентами, які декларують неприйняття корупції.

Підприємство докладає всіх можливих зусиль для мінімізації ризиків ділових відносин з контрагентами, які можуть бути залучені в корупційну діяльність, у тому числі здійснює перевірку наявності у них власних антикорупційних програм, їхньої готовності дотримуватися вимог цієї Антикорупційної програми і включати в договори антикорупційні умови (застереження), а також надавати взаємне сприяння в етичному веденні господарської діяльності та запобіганні корупції.

Підприємство періодично здійснює внутрішню оцінку корупційних ризиків шляхом дослідження окремих сфер діяльності підприємства з метою удосконалення діючих процесів для мінімізації наявних корупційних ризиків у своїй діяльності.

Оцінка корупційних ризиків полягає в дослідженні організаційно-розпорядчих, виробничих та фінансових документів, договорів та їх проєктів, інших правочинів Підприємства для того, щоб виявити фактори, що сприяють або можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень.

До таких факторів можуть бути зараховані:

- відсутність чітких процедур прийняття рішення;
- закріплення невиправдано широкого кола повноважень посадової особи Підприємства;
- відсутність виключного переліку (наявність часткового переліку) і підстав для прийняття рішення;
- відсутність вказівки про необхідність обґрунтування обраного варіанта вирішення питань;

- наявність у договорах положень про підвищену порівняно з визначеною законодавством відповідальність Підприємства у разі невиконання умов договору;
- відсутність (або послаблення) в договорах відповідальності контрагентів Підприємства порівняно із законодавчо визначеною межею;
- ініціювання, внесення до укладених договорів змін, що порушують законні інтереси Підприємства;
- інші фактори.

Підприємство підтримує і гарантує правовий захист та безпеку працівнику, який надав інформацію про вчинення діяння, що містить ознаки корупції. Звернення щодо порушення не може бути основою для будь-яких негативних наслідків для трудової діяльності працівника Підприємства.

Підприємство надає можливість працівникам та іншим особам конфіденційно і за бажанням анонімно повідомляти про можливі порушення антикорупційного законодавства за допомогою електронної «Скриньки довіри» в мережі Інтернет (AntycorYu@ukr.net) або безпосередньо уповноваженому з антикорупційної роботи (номер телефону: міський – 056-790-02-43).

6. РИЗИКИ

6.1. Ризики та мінімізація їхнього впливу на діяльність

У таблиці наведено основні ідентифіковані ризики, які можуть мати негативний вплив на діяльність ДП «КБ «Південне», і заходи, які направлені на мінімізацію наслідків цих ризиків.

№ п/п	Основні ризики	Можливий вплив ризику на діяльність підприємства	Заходи, якими підприємство забезпечує мінімізацію впливу ризику
1. Операційні ризики			
1.1	Невиконання субпідрядними організаціями своїх зобов'язань, проблеми з постачанням матеріалів і комплектувальних елементів	Збільшення строку виконання робіт з наземного експериментального відпрацювання, загроза невиконання зобов'язань за зарубіжними контрактами в установлені строки	Диверсифікація кола суміжників та постачальників, збільшення частки власних робіт, створення власного дослідного виробництва
1.2	Несприятливе державне регулювання у галузі, недостатнє фінансове забезпечення державного замовлення, несприятливі зміни чинного законодавства	Затримки у видачі дозволів на укладення контрактів та проведення переговорів із зарубіжними контрагентами, затримка виконання робіт за державним замовленням, значне податкове навантаження	Розроблення та надання пропозицій у національні, загальнодержавні та галузеві стратегії і програми. Участь підприємства у розробленні проєктів Законів України та оперативна робота на рівні відповідних центральних органів виконавчої влади (ДКАУ, МОУ, МЕРТ, РНБО, КМУ)
1.3	Зміна зовнішньополітичного курсу держави однією із сторін контракту, непередбачені політичні події (зміна влади, зміни в уряді тощо)	Зупинка зарубіжних контрактів, денонсація міжнародних договорів	Залучення Міністерства закордонних справ України, відповідних посольств України в країнах-контрагентах до вирішення нагальних питань. Постійний аналіз і оцінювання політичних ризиків

№ п/п	Основні ризики	Можливий вплив ризику на діяльність підприємства	Заходи, якими підприємство забезпечує мінімізацію впливу ризику
2. Ринкові ризики			
2.1	Зміна ситуації на ринку в процесі/до моменту завершення розроблення; падіння попиту на продукт, що розробляють, у зв'язку з появою на ринку нової розробки, яка значно перевищує за характеристиками продукт, що пропонують за цим проектом	Зменшення доходу, зниження попиту на розробки підприємства	Постійний моніторинг та відстеження поточної ситуації на ринку, оперативне реагування на ринкові зміни. Проведення зустрічей і переговорів з підписанням на ранніх стадіях розроблення продукту контрактів, досягнення необхідних домовленостей, погодження меморандумів з потенційними замовниками
2.2	Підвищення закупівельної ціни матеріалів, комплектувальних елементів та вартості енергоресурсів	Зниження прибутку підприємства	Моніторинг ринку матеріалів і комплектувальних елементів, пошук альтернативних постачальників, застосування тендерних процедур та впровадження новітніх ресурсозберігаючих технологій
3. Кредитний ризик			
3.1	Повна або часткова неплатоспроможність замовника	Зменшення доходу і прибутку підприємства	Дотримання умов міжнародного законодавства під час укладання зарубіжних контрактів, оперативна взаємодія з замовниками. Розподіл виконання робіт і платежів за контрактом за етапами

№ п/п	Основні ризики	Можливий вплив ризику на діяльність підприємства	Заходи, якими підприємство забезпечує мінімізацію впливу ризику
4. Ризик ліквідності			
4.1	Невиконання або затримка виконання підприємством частини фінансових зобов'язань	Затримка виконання робіт та послуг, поставок матеріалів та комплектувальних елементів, невиконання робіт суміжними підприємствами у встановлені строки. Недотримання строків виконання робіт за контрактами із замовниками	Розроблення та затвердження в Державному космічному агентстві України стратегічного, інвестиційного та фінансового планів підприємства на рік. Щоквартальний контроль за виконанням цільових показників діяльності підприємства протягом звітного року. Поточний контроль дебіторської та кредиторської заборгованостей підприємства

Окрім того, під час пандемії COVID-19 на діяльність підприємства впливають такі внутрішні (ендогенні) та зовнішні (екзогенні) ризики:

- захворювання працівників на COVID-19. Що може призвести до часткової втрати кадрового потенціалу, зниження продуктивності праці. Фінансовими наслідками таких ризиків можуть стати: зменшення виручки, підвищення витрат на лікарняні, додаткові витрати на оздоровлення;
- дотримання протиепідемічних вимог. Прояв ризику спостерігається у збільшенні потреб у захисних засобах, медичному обладнанні (термометрах, дезінфекторах, захисних масках та ін.). Фінансовими наслідками цього ризику можуть стати додаткові витрати на протиепідемічні заходи, що зменшують загальний фінансовий результат;
- ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань;
- ризик закриття кордонів.

7. ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ

7.1. Дослідження, інноваційна діяльність та розробки

«Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук» (ракетно-космічна техніка, спеціальна продукція та послуги промислового характеру) за КВЕД 72.19 є основним видом діяльності ДП «КБ «Південне».

Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за зазначеним видом діяльності у 2021 році становить 96 % загального обсягу реалізованої продукції підприємства.

Більшість розробок за напрямками «Ракетно-космічна техніка» та «Спеціальна продукція» є інноваційними - унікальними та новими для ринку.

Обсяг реалізованої інноваційної продукції за звітний 2021 рік, у тому числі інноваційної продукції, що є новою для ринку і для підприємства, становить 723,8 млн грн, із них за межі України реалізовано продукції на суму 348,1 млн грн.

За 2021 рік підприємство:

- подало на реєстрацію 3 заявки на отримання патентів на винаходи (корисні моделі);
- отримало 2 патенти на винаходи (корисні моделі).

8. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

8.1. Основні напрями розвитку підприємства

Згідно зі Стратегічним планом Державного підприємства «Конструкторське бюро «Південне» імені М.К. Янгеля» на 2022-2026 роки та з урахуванням проєкту Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на поточні 5 років перспективні напрями розвитку основної діяльності підприємства такі:

- Створення та запуск науково-технологічного космічного апарата «Мікросат-М», наукового космічного апарата «Аерозоль» з відповідною модернізацією наземного комплексу.
- Створення космічних апаратів та систем: «Сервісер», «YuzhSat» (МС-ВР), «Січ-3-О», «Січ-3-Р».
- Розроблення геостаціонарних космічних апаратів вітчизняного виробництва.
- Авторський супровід виготовлення серійної ракетно-космічної техніки та участь у пускових послугах:
 - ✓ авторський нагляд за виготовленням основних конструкцій першого ступеня (ОКПС) ракети-носія (РН) «Антарес», проведення річного технічного обслуговування обладнання ДП «КБ «Південне» у центрі космічних польотів на о. Воллопс, а також участь у роботах з підготовки ОКПС до пуску у складі РН «Антарес»;
 - ✓ авторський супровід виготовлення двигунів верхнього ступеня ракети-носія «Вега».
- Створення перспективної ракетно-космічної техніки:
 - ✓ розроблення космічного ракетного комплексу (КРК) з РН «Циклон-4М» у рамках створення КРК у Новій Шотландії канадською компанією MLS;
 - ✓ розроблення нових ракетно-космічних комплексів з РН різних класів;
 - ✓ розроблення лінійки ракетних двигунів різних тяг, призначених для ступенів РН різного типу, на екологічно чистих компонентах палива.
- Створення нових та модернізація існуючих видів ракетної техніки оборонного призначення відповідно до міжнародних норм та вимог і потреб сектору безпеки і оборони України.
- Продовження технологічної реструктуризації підприємства, спрямованої на розширення та технологічну модернізацію дослідної експериментально-виробничої бази та впровадження передових технологій і програмного забезпечення у процесі розроблення РКТ:
 - ✓ подальший розвиток інформаційних технологій проведення розробок, упровадження системи керування життєвим циклом виробів – PLM;

- ✓ розвиток застосування технологій 3D-друку виробів із металів та полімерно-композитних матеріалів (ПКМ);
- ✓ упровадження новітніх зварювальних технологій, технологій ротаційного витягування, ротаційного розкочування та інших передових технологій механічного оброблення виробів із металів, новітніх технологій виготовлення виробів із ПКМ.

Зазначені напрями розвитку підприємства дозволяють мінімізувати вплив виявлених ризиків (за виключенням політичних та інших непереборних ризиків).

**Генеральний директор
ДП «КБ «Південне»**

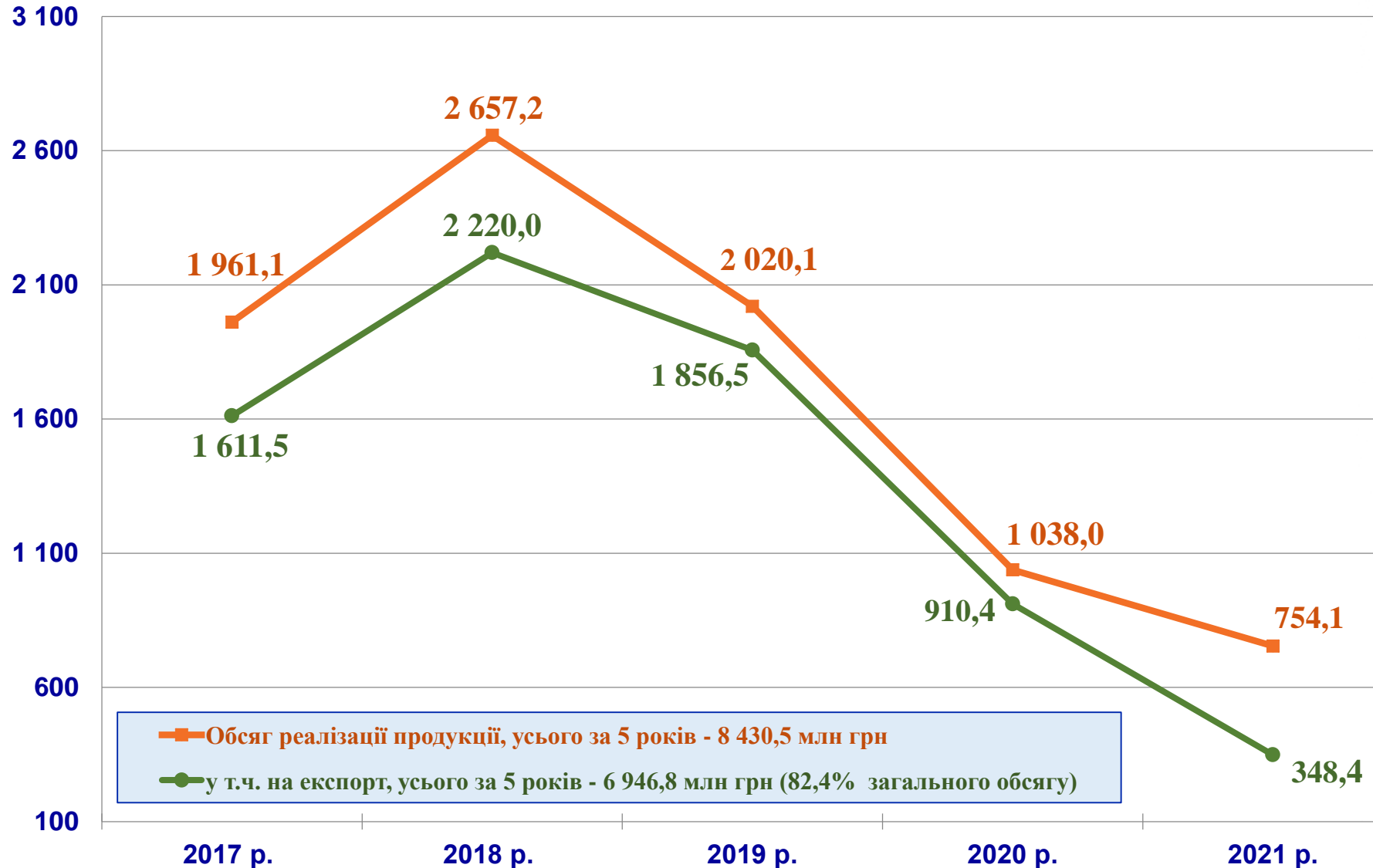
О. П. Кушнар'ов

9. ДОДАТКИ

9.1. Динаміка показників діяльності за період 2017-2021 рр.

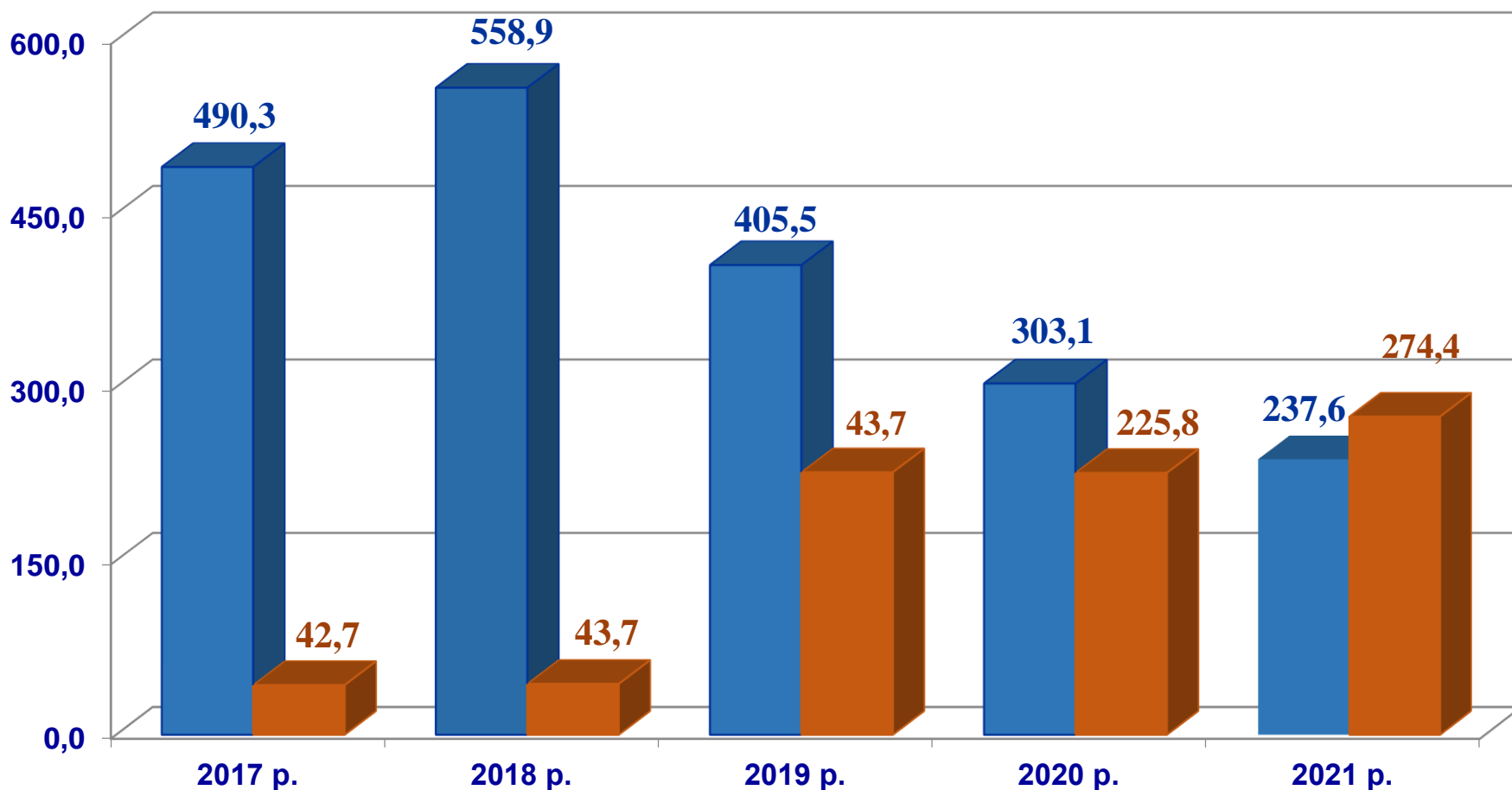
- Динаміка обсягів реалізації продукції.
- Перераховані кошти до бюджету, державних цільових фондів та отримані кошти з бюджету.
- Динаміка середньомісячної заробітної плати.
- Динаміка середньомісячної заробітної плати по галузях.
- Облікова чисельність працівників.

Динаміка обсягів реалізації продукції за період 2017 – 2021 рр. (млн грн)

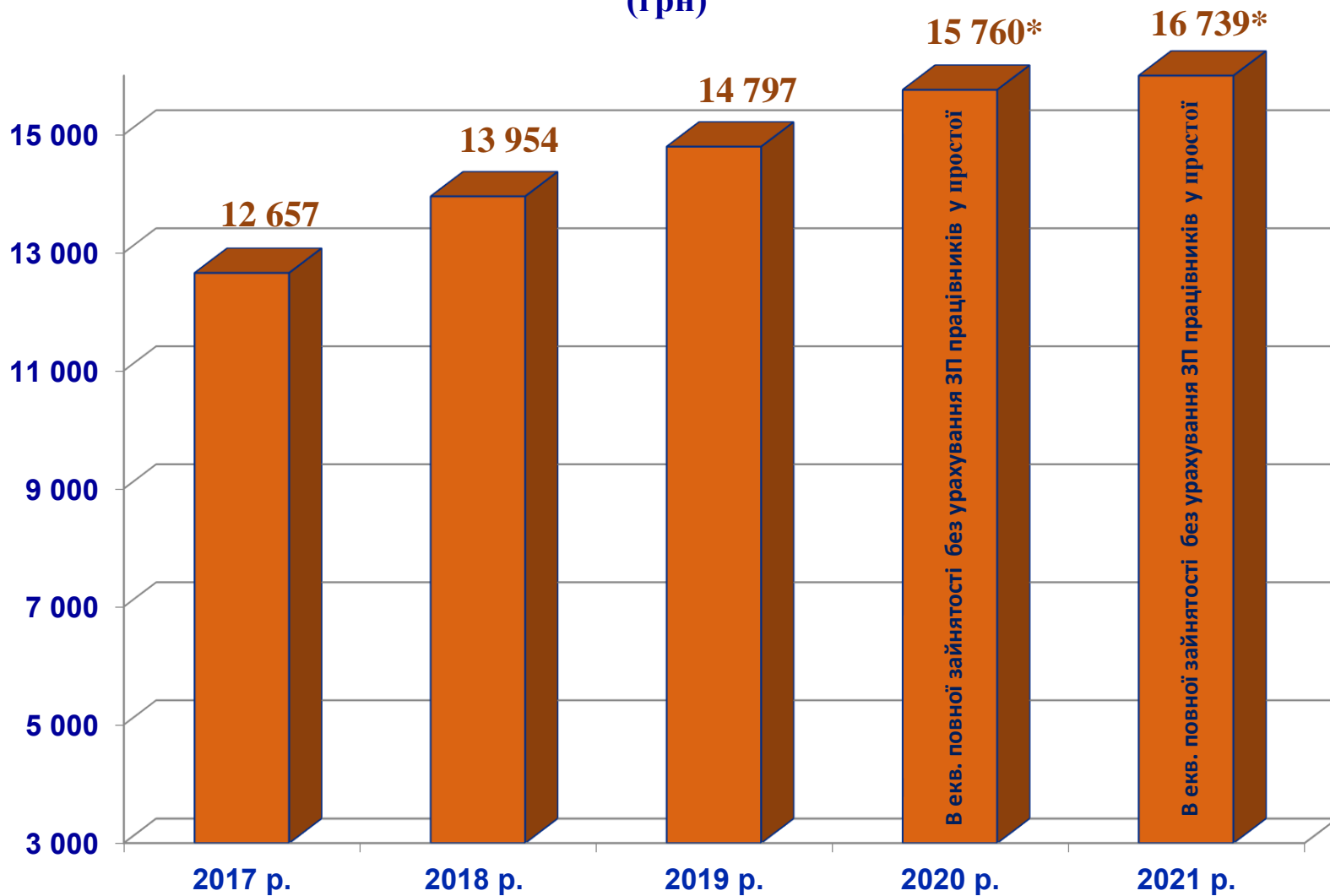

Перераховані кошти до бюджету, державних цільових фондів та отримані кошти з бюджету (млн грн)

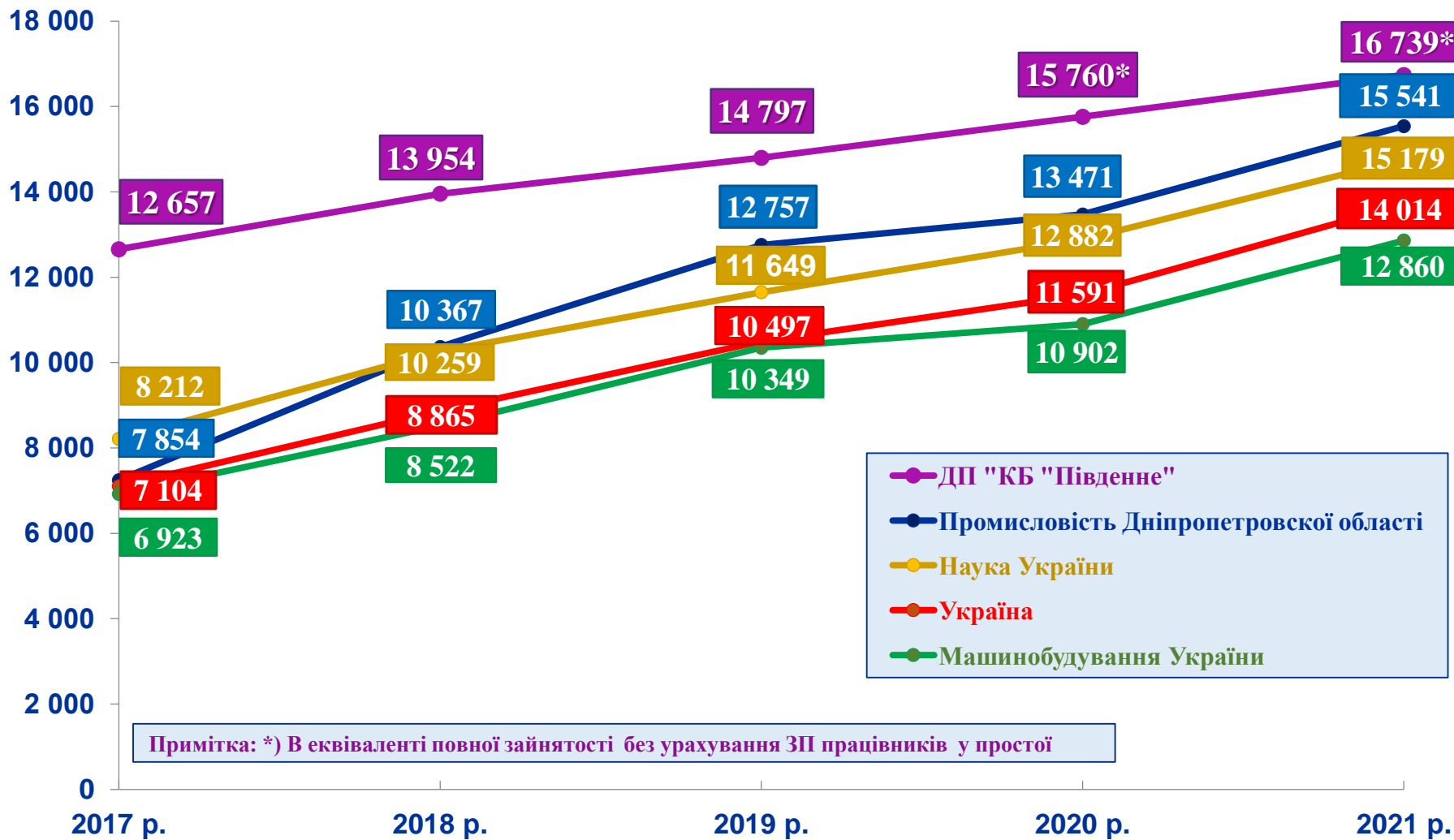
- Перераховано до бюджету (усього за період 2017-2021 рр. - 1 995,4 млн грн)
- Отримано з бюджету (усього за період 2017-2021 рр. - 812,9 млн грн)

Динаміка середньомісячної заробітної плати за період 2017 - 2021 рр. (грн)

Динаміка середньої заробітної плати по галузях за період 2017 – 2021 рр. (грн)

Облікова чисельність працівників

(осіб)

